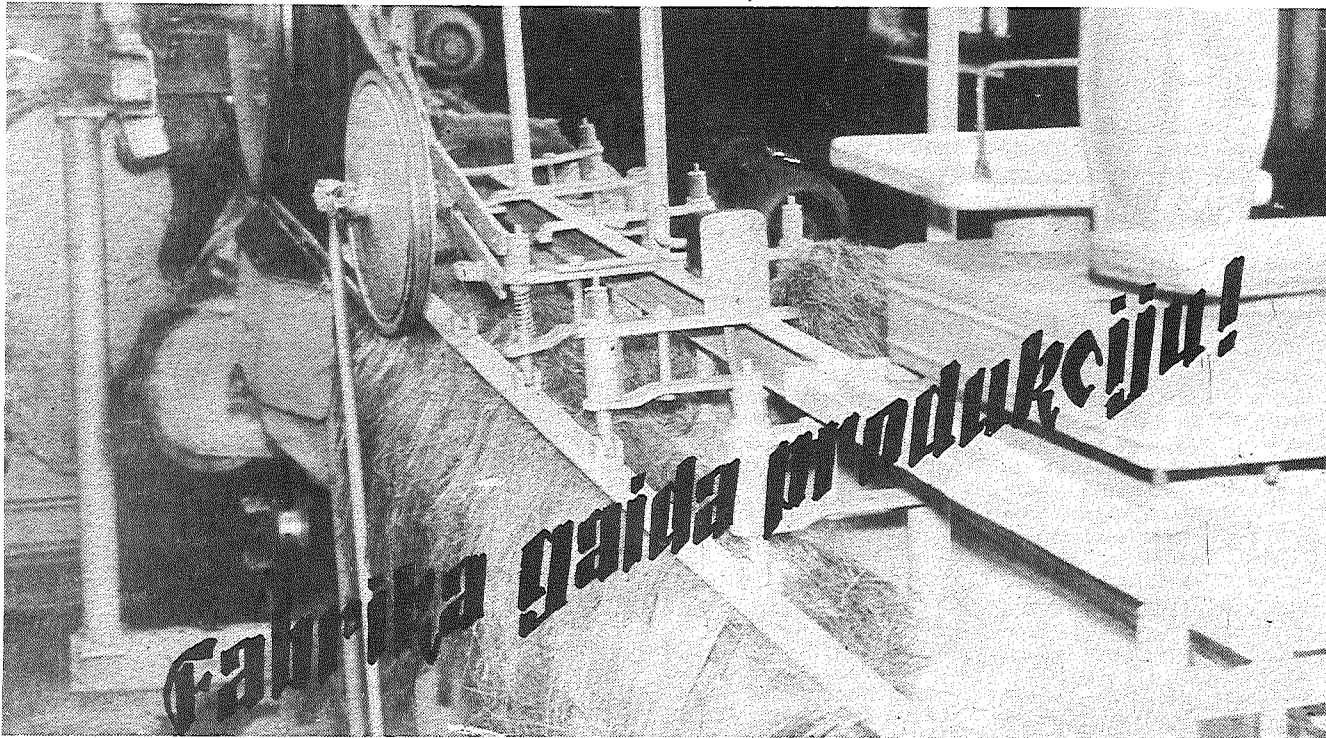

JAUNAIS CEĻS

Agrofimas «Sarkanais Oktobris» laikrosts

AICINĀM UZ LINU TALKU

Grūts ir šī gada ražas saņemšanas uzdevums, tiek veikti pasākumi, lai to saglabātu. Par īpašas uzmanības objektu agrofimas saimniecībā kļuvusi līnu novākšana. Lietā tiek likta ievērojami augstāka samaksa, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Par viena hektāra līnu novākšanu ar kombainu maksā 60 rubļus. Taču ar tehniku šogad nav iespējams tikt galā, tālab liela vērtība veltīta roku darbiem. Par viena hektāra līnu sējumu nopļūšanu strādnieks saņem līdz 320 rubļiem atkarībā no tā, kāda ir raža dotajā laukā. Algu izceļojumi sastādīti atkarībā no ražas līnšķiedrā.

Cilvēki darbā tiek aicināti arī uz atsevišķiem novākšanas cikla darbiem, uz dienu vai vairākiem. Arī šādiem gadījumiem izstrādāti īpaši notei-

kumi, kuros paredzēta līnu salmiņu atbilstība standartam un attiecīgiem ieskaites numuriem.

Tādi darbi ir nopļūto salmiņu sacelšana, šķirošana un sagatavošana sūtišanai pārstrādei pēc to nopļūšanas ar kombainu. Tie, kuri vēlas, var arī paši uzņemties visus darbus no nopļūšanas līdz atpogāšanai un salmiņu sagatavošanai sūtišanai uz līnu fabriku. Darbu apmaksas skala izstrādāta gan standarta produkcijai, gan nestandarta un numuriem no 0,5 līdz 2. Teiksim, ja līni pieņemti 1,25. numurā par tonnu produkcijas, kas atbilst standartam, kura sagatavota un nosūtīta fabrikai pēc kombaina novākšanas, maksā 115 rubļi. Bet par šo pašu darbu, ja līni turklāt plūkti un atpogāti — strādnieks saņem 220 rubļus.

KĀ TIKT PIE SAVAS MĀJAS

29. augustā kopsaimniecības «Sarkanais Oktobris» pilnvaroto sapulcē tika apstiprināts nolikums par dzīvokļu un māju pārdošanu. Tiesības nopirkt no kopsaimniecības dzīvojamu māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli ir tiem kopsaimniecības darbiniekiem, kuri aktīvi piedalās darbā sabiedriskajā saimniecībā, kuri dzīvo un ir pierakstīti Latvijas Republikas teritorijā ne mazāk kā desmit gadus. Tāpat var pārdot dzīvokļus un mājas pilsoņiem, kuri dzīvo tajās un strādā agrofimā, par ko tiek noslēgti līgumi.

Dzīvojamās mājas un dzīvokļi tiek pārdoti pēc kopsaimniecības valdes un arod biedrības komitejas kopējā lēmuma, ievērojot darba kolektīvu padomju domas, uz atvieglotiem noteikumiem, kas noteikti nolikumā, un ar noteikumu, ka viena ģimene aizņem tikai vienu dzīvokli vai individuālo māju.

Kolhoznieks iesniedz kopsaimniecības valdei iesniegumu, kuru izskata kārtējā kopīgā arodkomitejas un valdes sēdē. Pēc lēmuma pieņemšanas starp pusēm tiek noslēgti pirkuma — pārdevuma līgumi, kura teksts atbilst pirkuma-pārdevuma tiņveida līgumam.

Dzīvojamās mājas un dzīvokļi tiek pārdoti pēc tāmes vērtības, agrāk uzceltās mājas un dzīvokļi — pēc bilances vērtības. Darbinieks, atkarībā no viņa attieksmes pret darbu un darba stāža, kā arī ievērojot darba kolektīva padomes domas, apmaksā daļu no pirkuma vērtības, bet ne mazāk par 50 procentiem. Par pārdošanas dienu tiek uzskatīta attiecīgā līguma sastādīšanas diena. Pēc tā noslēgšanas pircējs kopsaimniecībai skaidrā naudā iemaksā sākotnējo maksājumu, kura lielums noteikts līgumā, tomēr ne mazāku par 30 procentiem no kopējās summas, kas paredzēta apmaksai. Atlikusī daļa tiek iemaksāta līdzīgās daļās desmit gadu laikā, maksājot kopsaimniecībai 3 procentus gadā par kredītu. Daudz bērnu ģimenēm sākotnē-

jā iemaksa tiek noteikta 20 procentu apmērā, atlikusī daļa tiek sadalīta uz laiku, ne ilgāku par 15 gadiem, tāpat maksājot 3 procentus gadā par kredītu. Kopsaimniecības darbinieks parādu var dzēst arī pirms līguma noteiktā termiņa.

Pircēja pienākums ir savlaicīgi nokārtot maksājumus, veikt māju vai dzīvokli nepieciešamo remontu, tāpat izpildīt visus mitekļa uzturēšanas tehniskos, sanitāros, ugunsdrošības un citus noteikumus, iemaksāt obligātās apdrošināšanas iemaksas, nodokļus un nodevas, nepārbūvēt māju vai dzīvokli, piemājas laucīņā bez valdes atļaujas neuzsākt jaunu saimniecības ēku celtniecību.

Prefenzijas par atklātajiem trūkumiem un sliktu celtniecības un montāžas darbu kvalitāti darbinieks var izteikt gada laikā. Ja tās apstiprinās komisijas klātbūtnē, kuras sastāvā ietilpst kopsaimniecības un vietējās Tautas deputātu padomes pārstāvji un pats mājas iemītņnieks, šos trūkumus kopsaimniecība novērs komisijas noteiktajā laikā.

Ja pircējs pārtrauc ar kopsaimniecību darba attiecības, pirms ir pagājuši desmit gadi kopš parāda dzēšanas vai izmaksāšanas, tad viņam jāatgriež kopsaimniecībai māja ar saimniecības ēkām vai dzīvokli. Kopsaimniecība šajā gadījumā atmaksā jau saņemto summu, ieturot amortizācijas atskaitījumu apmēru. Taču pircējs var arī pilnībā nomaksāt ēku bilances vērtību, no kuras atņemtas iepriekš iemaksātās summas.

Kopsaimniecībai ir tiesības lauzt līgumu, ja pircējs neievēro nolikuma un līguma noteikumus. Tad viņam tiek atmaksāta iemaksātā summa, no kuras tiek ieturēta būvju nolietošanās vērtība. Kopsaimniecībai par to jābrīdina trīs mēnešus pirms līguma laušanas.

Dzīvojamās mājas vai dzīvokļa pirkuma-pārdevuma līgums tiek reģistrēts Tautas deputātu padomes izpildkomitejā.

NO TREŠDIENAS LĪDZ TREŠDIENAI

RUDENTIŅŠ, BAGĀTS VĪRS

LABĪBAS PĻAUJA

Iepriekšējā nedēļā (no trešdienas līdz trešdienai) bija lauku darbiem samērā labvēlīga, īpaši saulainā sestdiena un svētdiena. Septiņās dienās nokulta labība 278 hektāros: graudaugu ražas novākšana pārvirzījās uz priekšu par 14 procentiem. Šīs otrdienas rītā dispečere J. Ivanova stāstīja, ka labības pļaujā nepieņemta palikusi vairs pati «aste» — 7 procenti. Taču pērn pēdējo hektāru nokūla jau 28. augustā.

Jā, laika apstākļi zemnieka darbā daudz ko nozīmē. Pavasarī maijs bija sauss, un redz — ziemāju raža šogad nepriecināja. Toties labi padevušās auzas — 54,2 procenti no hektāra. Tas cēlis arī vidējo rāžību kopsaimnie-

cībā — 43,1 cēha. Miežu vidējā raža pēc datiem šīs nedēļas sākumā — 44 centneri.

SALMU NOVĀKŠANA

Mehanizatori nekavējās arī ar salmu novākšanu noplautajās platībās. Tie aizvēsti no 79 procentiem nokulto hektāru. Lielāka steiga ne vienmēr būtu derējusi. Slapjos laukos ar ābolīņa pasēju traktora riepas neglābjami saposta zaļo zelandi. Taču arī ilgi atstāt salmu kaudzi uz tāda tiruma nav labi: jau pēc dažām dienām paliks melni izgulējumi, kur pavasarī izdīgs lēvenis nezāļu.

Tāpēc vienā no iepriekšējo nedēļu ražošanas sanāksmēm valdes priekšsēdētājs Romualds Kavinskis mudināja iecirkņu priekšniekus un viņu palīgus: aiciniet, lai ar zirgā vezumiem salmus aizved kolhozniekus uz savām kūtiņām, kur vai pakaisīti. Būs trīskāršs labums — izaudzētais neaizies bojā, noderēs cilvē-

KOMISIJA SĀK SAGATAVOŠANAS DARBU

Kopsaimniecības «Sarkanais Oktobris» pilnvaroto sapulcē uzdeva kolhoza valdei līdz 1990. gada beigām izmaksāt kolhozniekiem naudu par iestāšanās gadā nodoto īpašumu, pēc stāvokļa uz 1990. gada 1. janvāri noteikt darba paju apmērus (summu rubļos). Uz kopsaimniecības bāzes nolēma izveidot pa-

ju biedrību. Tika apstiprināta darba komisija paju sabiedrības nolikuma un statūtu izstrādāšanai. Tās priekšsēdētājs — R. Kavinskis, locekļi — V. Adamovičs, M. Butkāne, T. Djubina, A. Eglītis, T. Gromova, F. Gromovs, V. Petrovs, A. Sabanskis, P. Skutelis, J. Valters, J. Vasilevskis un S. Vjakse.

kiem, nākamgad nesamazināsies ilggadīgo zaļāju raža un neizveidosies nezāļu pērēkļi.

ZIEMĀJU SĒJA

Iepriekšējās nedēļas pēdējās dienās sākās ziemas kviešu sēja. Ar rapsi apsējtiem 75 hektāriem pēc trim darba dienām varēja piekaut vēl 110 apsētus hektārus. Ziemāju sēja turpinās.

SKĀBBARĪBAS GATAVOŠANA

Nepārtraukti turpinās arī lopbarības krājumu papildināšana ziemai. Pašlaik skābbarībā liek kukurūzu. Septiņās

dienās «zauga» divi apmēram 500 tonnu lieli zaļās masas kurgāni 4. un 5. brigādē.

KARTUPEĻU RAKŠANA

Pirmdien «otras maizes» novākšanu uzsāka otrajā ražošanas iecirknī. Otrdien uz lauka izgāja arī otrs kartupeļu kombains — pirmajā iecirknī. Vēl pēc nedēļas jau varēsīm pastāstīt, kur audzis labāk, kur rakšana sokas raitāk. Otrdien dispečerdienestā vēl nebija skaitļos izskaitēmu datu par tūpeņu «tūpināšanu».

1. septembris lielākajai daļai lielu un mazu pilsoņu ir vismaz trīskārši svētki — Zimību diena, jaunā mācību gada sākums un arī ģimenes svētki — kādam tā ir pirmā darba diena savā vai kaimiņu skolā pēc skolotāja pro-

fesijas iegūšanas, kādam — pirmā no pēdējā mācību gada dienām, kad vajadzēs iet patstāvīgu dzīves ceļu, bet kādam arī pirmā biklā ierašanās skolā, kur tam jāzaug lielam un gudram. Pirmklasnieki ar pukstošām

sirdīm totīti gāja uz visām — lielām un mazām — skolām ar ziediem, visur bija jaunā mācību gada ievadīšanas svētki un skanēja pirmais zvans. Attēlā: jaunā mācību gada ievadīšana Preiļu I vidusskolā, to vadīja šīs skolas direktors Jānis Eglītis. Klāt bija rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētājs I. Mužikants, Preiļu dekanā A. Budže, kurš savā uzrunā visiem priekšā norunāja tēvreci, rajona padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniece V. Vucāne.

tors Jānis Eglītis. Klāt bija rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētājs I. Mužikants, Preiļu dekanā A. Budže, kurš savā uzrunā visiem priekšā norunāja tēvreci, rajona padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniece V. Vucāne.

Kolhoznieki uzmanīgi klausās runātājus pilnvaroto sapulcē.

STABILITĀTE JEBKURUS APSTĀKĻOS

Saskaņā ar ražošanas plānu šogad mūsu kopsaimniecībā jāiegūst 8000 tonnas piena un 1707 tonnas lieli dzīvnieku piesvari, no individuālā sektora jāiepērk 900 tonnas piena un 80 tonnas māļlopu gaļas. Vadoties no visa tā paredzēts, ka valstij jāpārdod 8900 tonnas piena, 1632 tonnas lopu, bez tam vēl 800 tonnas graudu, 90 tonnas linu šķiedras un 620 tonnas kartupeļu.

Lai varētu izpildīt šīs savas saistības, ražošanas iecirkņu un to sektoru kolektīvi, tāpat arī fermu ļaudis, bija uzņemušies spriegas saistības. No katra sējuma hektāra, kuru mūsu saimniecībā ir 1973, bija paredzēts iekult pa 39,5 centneriem graudu, pa 7,5 centneriem linsķiedras, vidēji no govju izslaukt ne mazāk par 5405 kilogramiem piena.

Ko tad esam panākuši šī gada septiņos mēnešos? Iegūtas 4813 tonnas piena un izaudzēti tik daudz lopu, ka to piesvari atbilst 1065 tonnām. Piens ražošana kāpināta par trim procentiem vai 144 tonnām, vidējais izslaukums no govju sastāda 3252 kilogramus piena, par 69 kilogramiem vairāk, salīdzinot ar šo pašu periodu iepriekšējā gadā.

Galvas ražošana praktiski palikusi iepriekšējā gada līmenī. Liellopu piesvaru kopīgais pieaugums palielinājies par 21 tonnu, bet cūku dzīvā svara pieaugums sakarā ar to, ka šīs samazināšanu ir mazāks par 23 tonnām. Iemesli tam zināmi — mums aizvien vairāk jāreķinās ar tiem spēkbarības krājumiem, ko spējam ražot paši.

Septiņos mēnešos valstij pārdotas 5094 tonnas piena un 1040 tonnas lopu, tajā skaitā no sabiedriskā sektora produkcijas realizēts ievērojami vairāk, salīdzinot ar šo pašu laiku iepriekšējā gadā — piena par 205 un gaļas — 136 tonnām. Šogad mūsu desu ceļš iepirka tikai 9,2 tonnas gaļas, bet pirms gada tās iepirkums bija 11,6 tonnas. Lieta tāda, ka kolhoznieki, kuriem ir piemāju zeme, necenšas palielināt gaļas ražošanu.

Paveikts nav maz, lai lopkopība mūsu kopsaimniecībā būtu augstā attīstības līmenī. Neskatoties uz sarežģītājiem laika apstākļiem priekšdienā jau sagatavoti ievērojami lopbarības krājumi.

Līdz 28. augustam uzskaitē bija ņemtas 7082 tonnas lopbarības vienību, kas paredzētas lopu ziemas iztikai, plāns šajā rādītājā līdz ar to veikts 70 procentu apmērā, tajā skaitā no zālēm iegūtās lopbarības uzkrāšanā — par 86 procentiem. Dīvēl dabas kaprīžu dēļ neviens no abiem ražošanas iecirkņiem nav jaudājis tikt galā ar plānotajiem uzdevumiem siena sarūpēšanā. Toties skābsiena jau iekrāts pat par 24 procentiem vairāk. Lopbarības sagāde turpinās un mūsu aprēķini rāda, ka kopīgo plānu rādītājus varēsim izpildīt uz skābbarības kultūru un ilggadīgo zālāju atālu rēķina. Ņemot vērā reālo nodrošinātību ar lopbarību, līdz šī gada beigām mums būs 4300 liellopi, tajā skaitā 1400 slaucamās govju. Gada beigām paredzētais cūku skaits saskaņā ar mūsu plāniem reķināms astoņi līdz astoņi ar pusi tūkstoši, kas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, būs par 20 līdz 25 procentiem mazāk.

Šogad saspriegta situācija radusies ar ražas novākšanu. Pērn, piemēram, līdz 29. augustam jau visus graudus bijām nogādājuši apcirknos un beiguši linu plūksanu, bija aparti arī 704 hektāri ziemāju sējai. Šogad, toties, uz šo pašu laiku bijām paspējuši ziemāju sējai apvērst 62 procentus no vajadzīgajām platībām, novākuši 1559 hektārus graudaugu (79 procenti), to ražība bija 41,2 centneri graudu no katra hektāra, kas ir vairāk par plānoto. Labības plaujas tempi abos mūsu saimniecības ražošanas iecirkņos ir apmēram vienādi, ražas lielākas otrajā iecirknī — 43,1 centners.

Nesen uzsākta linu plūksana, šis darbs saistīts ar lielām grūtībām — stiebrīni sagūlušī veldrē un nepieciešams daudz darba, lai tos novāktu. Kopsaimniecības valde, lai tomēr nepieļautu, ka raža paliek uz lauka, pieņēmusi lēmumu darba samaksu šajā nozarē palielināt par trīsdesmit līdz četrdesmit procentiem, bet tiem, kuri strādā ar linu kombinājiem, praktiski divas reizes. Ceram uz to, ka mums nāks palīgā rūpnīcu strādnieki, ļaudis no pilsētas.

Kopvērtējumā mūsu saimniecības darbību šajā gadā var raksturot tādējādi, ka nav pieļauta nekāda ražošanas tempu samazināšanās, tās ražošanas

darbība un ekonomika attīstās rītmiski. Pusgada laikā mūsu maizes ceptuve izgatavojuši 276 tonnas savas produkcijas, konditoreijas izstrādājumu ražošana sasniegusi 244 tonnu līmeni, pusgada laikā palielinājusies par 31 procentu, bet kartupeļu ēpsu — līdz 109 tonnām, pieaugums tie ir 38 procenti.

Darba ražīgums cēlies par 38 procentiem.

Pieaug arī preču apgrozība mūsu veikalos, tā devusi 1019 tūkstošus rubļu septiņos mēnešos, vai par 47 procentiem vairāk, salīdzinot ar šo pašu periodu iepriekšējā gadā.

Kā iepriekšējos, gados, tā arī šogad, saimniecībā liela uzmanība tiek veltīta celtniecības organizācijai. Celtniecības un montāžas darbu apjoms tikai kopsaimniecībā vien, kas veikts mūsu pašu celtniecības pārvaldes spēkiem septiņos mēnešos, sastāda 816 tūkstošus rubļu. Šogad nodoti ekspluatācijā lopbarības sagatavošanas virtuve cūku fermā, novietne astoņdesmit vaislas cūkām, angārs cietes rūpnīcā, novietne 292 telēm Zasekos. Šajās dienās tiks pabeigta kartupeļu glabātavas un attīrīšanas iekārtu būvniecība cietes rūpnīcā Preijos. Spējambrī plāno nodot ekspluatācijā divas minerālmēsli noliktavas un jauno konditorejas cehu, kura jauda būs 1200 tonnas izstrādājumu gadā.

Mūsu saimniecībā tiek būvēti ne tikai ražošanas nozīmes objekti. Sākta ambulances celtniecība ar četrdesmit apmeklējumiem mēnesā, šogad tāja tiks apgūti vismaz simts tūkstoši rubļu līdzekļi.

Saimniecībā nav nozaru, kuras strādātāji ar zaudējumiem — ar to domāju galvenās. Zaudējumus pagaidām rada dzīvokļu un komunālā saimniecība — septiņdesmit astoņdesmit tūkstošu gadā. Tiek veikti pasākumi, lai tā nebūtu.

Kopīgie panākumi attiecas arī uz katru no kopsaimniecības locekļiem. Vienas cilvēkdienas apmaksā pieaugusi par 8,6 procentiem, darba algu fondā paredzētie atskaitījumi septiņos mēnešos palielinājusies par 57 tūkstošiem rubļu un sastādīja 1784 rubļu.

Anatolijs Sabanskis,
agrofīrmas ģenerāldirektora
vietnieks ekonomikā

PAGASTA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LĒMUMS PAR SODA NAUDAS IEKASĒŠANU

1. Par ražošanas objektu, personisko un komunālo dzīvojamu namu teritorijas un piebraucamo ceļu piegūžošanu un neuzturēšanu kārtībā atbilstoši ugunsdrošības noteikumiem: no organizācijām — 250-1000 rubļu, no privātpersonām — 10-50 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: lauksaimniecības pastāvīgā komisija (priekšsēdētājs S. Vjaksē), sociālās attīstības pastāvīgā komisija (priekšsēdētājs I. Meluškāns), kolhoza BUV (priekšnieks I. Gvozdevs), milicijas iecirkņa inspektors (A. Aleksandrovš).

2. Par valsts ugunsdrošības uzraudzības inspekcijas priekšrakstu atkārtotu neizpildi, gadījumos, kad inspekcija pafī sodu neuzliek: no organizācijām — 500-1000 rubļu, no privātpersonām — 10-50 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: lauksaimniecības un sociālās attīstības komisijas, BUV priekšnieks, iecirkņa inspektors.

3. Par komunālo māju, pagrabu, bēniņu u.c. koplietošanas telpu piegūžošanu u.c. veida lietošanas noteikumu pārkāpumiem: amatpersonām — 30-50 rubļu, privātpersonām (īrniekiem) — 10-30 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: sociālās attīstības komisija, BUV priekšnieks, iecirkņa inspektors.

4. Iestādēm, uzņēmumiem, privātpersonām par atkārtotu izbēšanu šim nolūkam neparedzētās vietās: organizācijām — līdz 500 rubļiem, privātpersonām — līdz 100 rubļiem.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: sociālās attīstības komisija, iecirkņa inspektors, iecirkņa inspektors.

5. Par augļu un sakņu dārzeņu, piemājas laucīņu neuzturēšanu kārtībā: privātpersonām — līdz 50 rubļiem. Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: lauksaimniecības komisija, iecirkņa inspektors.

6. Par gaisa, ūdens vai grunts tīšu piesārņošanu, ja par to nav ierosināta krimināllietā vai uzlikts naudas sods: pirmajā konstatēšanas gadījumā — līdz 500 rubļiem, atkārtotos gadījumos sodu palielina par 100 rubļiem.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: sociālās attīstības komisijas, iecirkņa inspektors, Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības pirmorganizācijas priekšsēdētājs (I. Starčenko).

7. Organizācijām, privātpersonām par rakšanas darbiem bez pagasta padomes atļaujas, izņemot avārijas un dabas stihiju sekas likvidēšanu, — 100 rubļu naudas sods.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors.

8. Organizācijām par rakšanas darbu izpildes termiņu neievērošanu, par katru dienu vairs atļautā minētā termiņa — 250 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors.

9. Par papīru un citu grūžu izmešanu ielās un kopli-

etošanas telpās, par puķu dobjū

un zālāju postīšanu: organizācijām — līdz 250 rubļu, privātpersonām — līdz 50 rubļu. Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors.

10. Par ceļu, ceļmalu un lauksaimnieciski izmantojamo zemju tīšu bojāšanu — līdz 500 rubļiem.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: lauksaimniecības komisija, iecirkņa inspektors.

11. Par katru strādājošo, kurš darba laikā vai darba vietā aizturēts iereibušā stāvoklī, izņemot tos, kuri aizturēti pēc attiecīgā uzņēmuma administrācijas iniciatīvas, no organizācijas, kur strādā aizturētais, — 100 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors, sociālās attīstības komisija, žūrija un alkohola apkarotājs komisija.

12. Par tirgošanas pagasta teritorijā bez pagasta padomes izdotas atļaujas: kooperatīviem — 30-50 rubļu, privātpersonām — 10 rubļu. Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors, iecirkņa inspektors.

13. Par spekulāciju, preču atkārtotu pārdošanu, kandzāšanu — 100-500 rubļu, atkārtoti — 1000 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors, iecirkņa inspektors, sociālās attīstības komisija.

14. Par visa veida ceļa zīmju, apstādījumu, puķu dobjū, kosmokrūmu un mazo arhitektūras formu tīšu bojāšanu: organizācijām, privātpersonām — 10-100 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: sociālās attīstības komisija, iecirkņa inspektors, iecirkņa inspektors.

15. Par sausās zāles dedzināšanu — 50-200 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: sociālās attīstības komisija, iecirkņa inspektors, BUV priekšnieks.

16. Par valsts un uzņēmuma transporta turēšanu daudzdzīvokļu namu pagalmos dienas laikā — 10-50 rubļu. (Piezīme. Dārza iela slēgta transportam, izņemot personisko un bērnu dārzu apkalpojošo).

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: Sociālās attīstības komisija, iecirkņa inspektors.

17. Par nelikumīgu celtniecību: organizācijām — 100-500 rubļu, privātpersonām — 50-100 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors, BUV priekšnieks.

18. Par traktoru, autotransporta mazgāšanu jebkurā ūdenstilpnē un vietās, kur tiek apraudēta ūdenstilpņu tīrība — 25-30 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības pirmorganizācijas priekšsēdētājs.

19. Par videofilmu demonstrēšanu par maksu bez līguma ar kinodirekciju: privātpersonām vai iestādēm, kuru telpās tas notiek, — 100 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: sociālās attīstības komisija, iecirkņa inspektors.

20. Par videofilmu demonstrēšanu neatbilstoši auditorijai: demonstrētājam sods — 100 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: sociālās attī-

stības komisija, nepilngadīgo lietu komisija, iecirkņa inspektors.

21. Par patvaļīgu zemes aizņemšanu sakņu un augļu dārzu ierīkošanai — 10-100 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: lauksaimniecības komisija, iecirkņa inspektors, iecirkņa inspektors.

22. Par lopu, mājputnu, kakū, supu turēšanas noteikumu neievērošanu pagasta teritorijā: privātpersonām — 10-100 rubļu.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors, sociālās attīstības komisija.

23. Par bērnu vienu pašu atrašanās uz ielas pēc pulksten 23 vecākiem sods — līdz 50 rubļiem.

24. Par miera traucēšanu pēc pulksten 23 — līdz 100 rubļiem.

Personas, kas tiesīgas iekasēt soda naudu: iecirkņa inspektors, iecirkņa inspektors.

Orgāns, kas tiesīgs iekasēt soda naudu par visiem šajā lēmumā pieminētajiem pārkāpumiem, — sabiedriskās kārtības ievērošanas un tautas kontroles grupa (priekšsēdētājs P. Skutelis).

Sods neatbrīvo no radīto zaudējumu atmaksāšanas.

Materiāli par konstatētajiem pārkāpumiem jāiesniedz pagasta padomes izpildkomitejā. Izpildkomiteja mēneša laikā izskata iesniegtos materiālus un pieņem lēmumu par soda naudas uzlikšanu. 90 procenti no iekasētās soda naudas paliek kopšana padomes ārpusbudžeta fondā. 10 procenti tiek pārskaitīti rajona ārpusbudžeta fondā. 10 procenti var tikt pārskaitīti personām, kas konstatējušas šī lēmuma pārkāpumus un noformējušas dokumentus par šiem pārkāpumiem.

Lēmums stājas spēkā pēc tā pieņemšanas.

Par atļaujas izsniegšanu tirdzniecībai pagasta teritorijā izpildkomiteja iekasē valsts nodevu: no kooperatīviem par vienreizēju atļauju — 10 rubļu, no organizācijām uz vienu mēnesi — 50 rubļu, no privātpersonām par vienreizēju atļauju — 3 rubļi, uz vienu mēnesi — 50 rubļu.

Par izziņu izsniegšanu tiek iekasēta valsts nodeva 50 kapeiku apmērā.

Paskaidrojumi 3. punktam: Komunālo māju koplietošanas noteikumos ietilpst:

— māju ieejas un kāpņu telpu uzturēšana kārtībā (regulāra kopšana),

— veļas, paklāju u.c. izkarināšana tikai lodžijās vai balkona augstumā vai arī speciāli šim nolūkam iekārtotās vietās,

— mājas apkārtnes uzturēšana kārtībā.

Paskaidrojumi 22. punktam: — mājputni ciematā jātur nozogojumos vai arī jānodrošina to pieskaftīšana, lai netiktu nodarīti postījumi piemājas laucīņos, puķu dobes u.tml., — suni jātur piesieti vai aplokos,

— komunālo māju iedzīvotājiem stingri jāaizlieg, lai viņu suni un kaķi mājā nebraucētu mieru,

— ciemata iedzīvotājiem stingri jāievēro lopu turēšanas noteikumi (lopi jāgana piesieti vai aplokos).

Lēmums pieņemts pagasta padomes III sesijā 1990. gada 22. augustā.

Lobreit Latgola

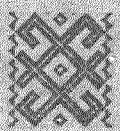

№ 6

NŪVODA LITERATU APVĪNEIBA

№ 6

GAISMAS

STARS

Šogad mēs atzīmējam Latgales izcilā pedagoga un garīdznieka monsenjora Nikodema Rancāna 120. dzimšanas dienu. Vairākus gadus viņa mūžs savijas ar mūsu rajonu, ar Preiļiem un Aglonu. Tāpēc mazliet sīkāk par viņa darbību šajā Latgales novadā.

1920. gadā Nikodems Rancāns iebrauc Preiļos nevis no Rēzeknes, kā tam vajadzētu būt, jo no 1906.-1919. gadam dedzīgais garīdznieks strādā Rēzeknē par dekānu un turpina Jēzus Sirds baznīcas celšanas darbus. Minēto baznīcu 1914. gada jūlijā konsekkrēja Mogiļevas metropolīts Vincents Kļučinskis.

Nikodems Rancāns Preiļos ierodas no Kurlandē, kur bija pavadījis I pasaules kara beigu posmu un pēckara nemierīgo laiku. Tomēr arī Kurlandē viņš bija nodibinājis draudzes skolu, rakstījis Latvijas vēsturi un tulkojis Čehova darbus, kas palika neizdoti.

Dzīvojot Preiļos, Nikodems Rancāns aktīvi piedalījās Latgales skolu darbā, organizēja dažādus kursus un priekšlasījumus, cenšoties pēc iespējas vairāk vietējam tautai sniegt zināšanas tās valodā. Bez tam, viņš strādāja par prāvestu Preiļos, jo dekānāts tai laikā vēl nebija nodibināts. Viņa biogrāfi saskatījuši, ka Nikodems Rancāns

nodibinājis 7 skolas, sarakstījis pāri par 40 grāmatu, no kurām iespēstā apmēram tikai puse. Piemēram, Preiļos 1923. gadā viņš sarakstīja «Latvijas ģeogrāfiju». Tās I daļa domāta fautskolu trešajai klasei, bet otrā — četurtajai. Būdam labs zīmētājs un, lai grāmatu nesadārdzinātu, viņš pats to ilustrēja. Jau 1924. gadā Nikodems Rancāns bija sarakstījis V un VI klasei «Ysporeugū vēsturi» sākot ar kristietības un līdz visjaunākiem laikiem (pēc I pasaules kara). Šis grāmatas priekšvārds sarakstījis Preiļos. Uzdevums ir viņa konsekrēti pedagogija, apcerējumi par Latgales vēsturi un literāru darbu tulkojumi. Viņš tulkoja Antona Čehova vien-cēlienu «Lācis», Korolenko legendu «Baileigō nakts», brāļu Grimmu pasakas bērniem u.c.

1923. gadā Rīgā pie Valtera un Rapas iznāca Ābece (Lementars), kas tai laikā skaitījās viena no labākajām. 1924. gadā Daugavpilī izdotā Nikodema Rancāna «Latvijas vēstures» II daļa. Bez tam, viņš ir sarakstījis pārskatu par Aglonas ģimnāziju un tās pirmo septiņu gadu darbību — 1921.-1928. gadam — ar daudzām ilustrācijām.

1922. gadā Nikodems Rancāns pēc konkordāta (notīgums starp pāvestu un pasaulīgo valdību) ar Vatikānu (parakstīts 1922. gada 30. maijā, saeima to pieņēma 19. jūlijā, bet stājās spēkā 3. no-

vembrī) tika iecelts par garīgā semināra profesoru, kas tolaik atradās Aglonā, un skolotāju turienes reāģimnāzijā. Semināram, 1924. gadā pārceļoties uz Rīgu, Nikodems Rancāns tai pašā gadā tika iecelts par Aglonas ģimnāzijas direktoru, bet 1927. gadā — par Jaunaglonas sieviešu ģimnāzijas direktoru. Šo skolu viņš vadīja līdz pat 1929. gadam, kad tika norīkots par Rēzeknes valsts skolotāju institūta direktoru.

Pēc konkordāta noslēgšanas ar Vatikānu toreizējais Latvijas ārlietu ministrs Zigfrīds Marija Meierovics (1887-1925.) bija iebraucis Aglonā. Augstais viesis neaizmīrsa pagodināt ar savu apmeklējumu jau sirmo Latgales kultūras darbinieku Nikodemu Rancānu Preiļos, kur ministrs tika svinīgi sagaidīts.

Te jāmin vēl kāds svarīgs faktors, kas monsenjora Nikodema Rancāna mūžā maz cilāts. Preiļus vairākkārt apmeklēja toreizējais pāvesta nuncijs (pāvesta sūtnis Eiropas lielākās valstīs) Antonino Zecchini (1864.-1935). Viņi abi sarunājas franciski. Nikodems Rancāns franču valodu bija apguvis, būdam pirms garīgā semināra 1890. un 1891. gadā 92. Pečoras pulkā Narvā praporčika pakāpē un komandēts kara mākslas apguvē uz Parīzi. Pēc Lurdas apmeklēšanas atgriezās Pēterburgā un iestājās garīgā seminārā.

Pēc Preiļu baznīcas iekšpusēs restaurācijas 1922. gadā jau minētais nuncijs Preiļu baznīcas lielajam altārim piešķīra «allare privilegatum» tiesības (sevišķas tiesības). Šis vēsturiskais dokuments ar nuncijs parakstu saglabājies.

Preiļos Nikodems Rancāns bija nodibinājis muzikālu biedrību «Līra», Latvijas katoļu jaunatnes biedrību, Preiļu bīskopības biedrību un citas sabiedriskas organizācijas.

1924. gada 7. augustā Preiļos un 9. augustā Rēzeknē sabiedrība atzīmēja viņa kultūras un sabiedriskās darbības 25 gadu jubileju. Viņam tika piešķirts monsenjora tituls un 1927. gada — Triju Zvaigžņu ordenis. Bez tam, izcilais tau-

tas darbinieks pildīja bīskapa padomnieka un garīgā tiesneša pienākumus.

Dzīvojot Preiļos, Nikodems Rancāns 1923. gadā uz mūžību pavadīja savu māti Annu, dzimušu Miglinieks 1839. gadā, viņa mira 18. augustā, tātad 84 gadu vecumā.

Visu laiku viņa māte bija gājusi līdzīdam dēlam un gādājusi par viņu, jo viņas dēls pats par sevi nerūpējās, tikai par citiem.

1974. gadā, sākot kalpot Preiļu draudzē, apmeklēju vecos Preiļu kapus, kas bija pārvērtīti par deklasētu elementu pulcēšanās vietu. Te bojāts bija arī Nikodema Rancāna mātes kaps un piemineklis. Ko darīt, lai mirušai mātei būtu mierīga atdusa! Tiekoties ar Nikodema Rancāna atpalākiem radniekiem un naurāniešiem, sākumā radās doma pārvietot monsenjora mātes mirstīgās atliekas uz Preiļu jaunajiem kapiem, bet beidzot, pateicoties Latgales kultūras darbinieka Jāņa Cibulskas kunga uzņēmībai un mūsu draudzes locekļu palīdzībai un atbalstam, mirstīgās atliekas 1976. gada 10. novembrī no Preiļu vecās un vandāliski izpostītās kapsētas tika pār-

vestas uz Rogovku (Naurāniem) un pārapbedītas Desetnieku kapos pie radniekiem. Preiļu baznīca sedza visus izdevumus sakarā ar mirstīgo atlieku pārapbedīšanu. Uz turieni tika pārvests arī piemineklis.

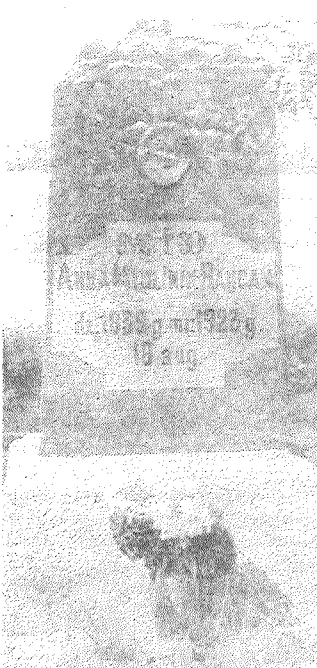
Nikodema Rancāna paveiktais darbs ir milzīgs. Viņš, degdams pats, deva gaismu citiem. Vēl Aglonā ir saglabājusies viņa celta pagaidu ģimnāzija — gaismas pils. Sākuma telpu nebija, tās bija jāuzceļ. Direktors sirsnīgi aicināja skolēnu vecākus un sabiedrību ziedot balvas. Saziedoja 500 balvu. Tādā pat celā tika sagādāti mācību līdzekļi.

Kā mūsu rajona sabiedriskās organizācijas atzīmēs izcilā pedagoga jubileju! Vēl visur valda klusums. Nikodems Rancāns ir pelnījis, lai viņa piemiņa tiktu iemūzināta nākamās paaudzēm. Daudz no viņa varētu mācīties nākamie tautas audzinātāji.

Nav ne Preiļos, ne Aglonā Nikodemam Rancānam veļtītas ielas, piemiņas plāksnes, izstādes. Mēs nedrīkstam aizmirst tos, kas mūsu tautai pa-

vēra ceļu uz gara gaismu. Tikai, saglabājot pagātnes mantojumu, mēs spēsim paši iet un nākamās paaudzes virzīt uz laimīgu nākotni.

Garā gadu tecējumā neatminu nevienu cilvēku, kas būtu kaut ko slikti teicis par Nikodemu Rancānu. Kā maza meitene dzirdēju, ka Rēzeknē bijis dekāns Nikodems Rancāns, kas saskarē ar draudzes

locekļiem vienmēr bijis un turējies, lai bērniem sūta skolās, lai lasa grāmatas. Tuvāk iepazīnu šo cilvēku, kad mācījos Rēzeknes skolotāju institūtā. Biju 11. klasē, kad Nikodems Rancāns atnāca no Aglonas uz Rēzeknes skolotāju institūtu par direktoru. Tolaik pie viņa neko ievērinības cienīgu nesaskatīju: vidēja auguma, valkāja kurpes ar biezām zolēm, tāpēc soli bija šļūcoši. Viņš nobija arī daiļrunātājs. Drusku vēlāk mēs pamatinājām, ka mūsu direktoram ir kaut kas tāds, ko ar ārējiem mēriem nevar noteikt. Ja no citiem skolotājiem par izdarītām palaidnībām

bija bailes, tad no Nikodema Rancāna — kauns. Diezgan bieži pie viņa nāca nabadzīgi cilvēki: ebreji, krievi un latvieši — bez tautības un ticības atšķirības. Katram viņš atrada, ko iedot. Skolēni, izmantojot viņa vājo pusi, naudas lietās, bieži gāja aizņemties. Es negāju naudu aizņemties, jo man nebija, ko atdot. Tomēr, pateicoties viņam, es varēju institūtu nobeigt.

Vecāki man bija miruši. Bieži direktors mūs sūtīja pie dažādām organizācijām: dāmu komitejas, bērnu palīdzības biedrības un citām. Ejot ar viņa ieteikumu, es nekad netiku

noraidīta. Un tādu «bēdu brāļu» mūsu vidū bija daudz. Kā vēlāk dzirdēju, vairākamam Nikodemam Rancāns bija pavēris durvis uz izglītību.

Lai kaut cik nopelnītu, pa vasaru strādāju skolas saimniecībā. Mēs bijām divas meitenes. Direktors atļāva ņemt pienu, cik vajag. Mēs baidījāmies vairāk ņemt, kā pa puslitrām, jo nezinājām, vai būs jāmaksā. Tomēr nebija jāmaksā.

Savā dzimšanas dienā Nikodems Rancāns deva naudu, lai mēs, mājturības skolotājas vadībā, sagatavojam tējas galdu. Tad vakarā visi skolotāji un skolēni pavadījām laiku pie tējas tases. Tādā veidā mācījāmies arī uzvedību pie galda. Atceros, ka Nikodems Rancāns pedagogijas stundā stāstīja, ka maltās gaļas ēdienus un kartupeļus negriez ar nazi, bet ar dakšiņu.

Dažādos veidos direktors pūlējās, lai mēs aizietu no institūta vispusīgi izglītoti. Un mēs esam par to viņam pateicīgi, jo gandrīz visi bijām no nabadzīgās Latgales laukiem.

Direktora dzimšanas dienā (13. septembrī) mēs gājām pie viņa dzīvokļa durvīm dziedāt:

Mēs nākam šurp šai agrā rīta stundā,
Ar dziesmu skaņām jūs apsveikt,
Un šinī jūsu goda dienā
Par jūsu mīlu jums pateikt.
Sirsnīgi sveiks! Sirsnīgi sveiks!
Dziedam jums no visas sirds!

Un no visas sirds mēs arī dziedājam.

Man liekas, pavēlēt Nikodems Rancāns nekad neprata. Vēlāk, satiekoties ar saviem skolotājiem, dzirdēju par viņu tikai labu.

Tad 1933. gada jūlijā, un vēsts, ka Nikodems Rancāns pēc neilgas slimības miris. Viņa mīkelti atradusi 2 latī naudas un salāpītu kreklu mugurā.

Uz direktora bērēm savāca viņa audzēkņi no visas Latvijas. Pēdējais gājieni no skolotāju institūta līdz Jēzus Sirds katoļu baznīcai, tas ir — cauri visai pilsetai. No filta līdz baznīcai Latgales prospektā lielākais vairums bija ebreju veikali. Gandrīz pie

katra ebreju veikala bija valsts karogs pusmastā un pats saimnieks stāvēja pie durvīm. Tā nebija pavāle no augšas, tie nebija valsts svētki, to bija pelnījis cilvēks par saviem darbiem, tautas audzināšanā. Tas bija svētdienas pievakarē, kad veikali bija slēgti.

Pirmdienas priekšpusdienā sākās aizlūgums dievnāmā. Baznīca bija pārpildīta kā lielos reliģiskos svētkos. Mūžtība tika pavadīts cilvēks, kam nebija savas personīgās dzīves. Nikodems Rancāns bija cilvēka un katoļu garīdznieka paraugs.

Esmu jau tajos gados, kur bija viņš; bet pateicību jūtu vēl arvien.

Šis atmiņas sniedza H. Kraule-Mōsāne, dzīvo Rīgā, Kristapa ielā.

Piezīmes:
Nikodems Rancāns par prāvestu-dekānu Rēzeknē strādāja no 1906.-1919. gadam, no 1929.-1933. gada 21. jūlijam viņš bija Rēzeknes skolotāju institūta direktors.

Lappusi sagatavoja dekāns A. BUDZE.

Ventilators

Sakarā ar tipogrāfijas nepietiekamajām jaudām un burtliču streikiem "Ventilators" spiests iziet pasaulē mašīnkrastā. Varbūt ka dienās kas mainīsies un atkal atgriezīsies pie iespiedtehnikas

NĀVĪGS APVAIŅOJUMS

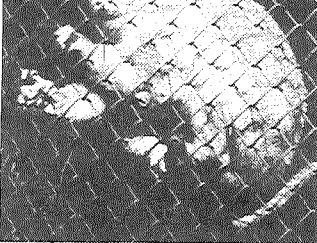
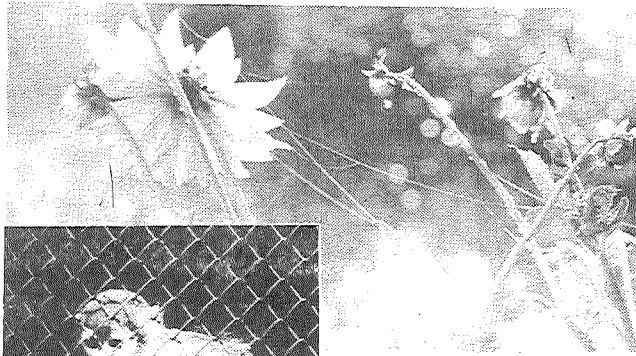
Saproties, vienreiz irnieku kopsapulcē, uz kuru bija ieradusies tikai mutīgākās mūsu nama sievas, pakritizēju puikas par bezmērķīgu daudzšanos ar mopsdiem līdz vēlai nakstij un aļsēnos zem mūsu logiem.

Tad nu kas tur notika! Šis kā melns šapšepu mākonis mētās man virsū: vai savā mūžā nekad neesmu redzējis mopsdu un vai neesmu bijis jauns! Un vai manas smadzenes nav jau izkaltušas. Un vai es, vevāls epoks, nevaru mierīgi čurnēt savā kaktā...

Dabūjis tādu sutu, vairs ne mūžam neceļu brūku. Lai braukā, lai trokšņo, lai istrakojas kamēr jauni! Gan jau vecumdienās pašiem būs jākveru kaktā kā pelei zem slotas - klusi un mierīgi, kad citi trakos ar mopsdiem un mēļos līdz pusnaktij, ik vārdu pastāprinot ar sulīgi sāltu epitetu no kulturalā sabiedrībā nelietojamās leksikas.

Dzīvē jau katrs dabū, ko pelnījis. No pieredzes zinu, ka tās belzieni ir sāpīgāki par tiem, ko devis citam pats.

Benedikts Kaulacis ar aizbāzēm ausīm un aizsietām acīm

Jekrita gan!..

DOMU RAKUMI

Vairums cilvēku parasti vel kas pakal savam laikam, daudzi cenšas iet ar to kopsoli, un tie, kas daži izdodas skriet tam pa priekšu. Bieži vien pat isti nezina - uz kurieni.

Ko gan var prasīt no cilvēka? Viņam pat slinkums elpot ar pilnu krūti.

Kādēļ dažām vajadzīga rokassoma vai portfelis? Lai slēptu haosu, kas valda galva. V. Trojanovskis

LASĪTAJS KĒRAS PĪB LODIŠU PILDSPALVAS

Mans dēls domā paņemt purvainu zemes plekšti, ierīkot dīķus un audzēt karpas. Savi pieci simti mēnesi sanāks.

Kas par muļķībām! Mans Voldis jau tagad bāzes vairumā uzperk skūbrijas saldētās, atļaidina un melnā tīrģū pārdod kā raudas. Bež taūkšņa mēnesī nav, plus vēl pusdienas kooperatīvajā kafējnicā par simts rubļiem reizē

+ + +

Tevi, tēv, skolā mācīja, ka esi celies no mērkaķa, bet mani, ka no Ādama un Ievas. Kam ticēt?

Izvelies pats. Ja gribi būt par mērkaķi, tici maniem skolotājiem, ja par kaut ko citu - seviem.

+ + + J. Zande

Kāds uztaisa veselus piecus bērņus un visi gudri, cits vienu vien - i to pašu dūņģu, bet vēl citam pulvera nepietiek pat tam pašam. Kur te taisnība? V. T.

TROKS VOI NU ROGOVKYS

Pi teve steidzies

Rogovkišs porsnādz otrumu. Jū aptur autoinspektors un, kamēr roksta kviti par desmit rublim, pasainte-resej:

- Nu kō bāgom?

- Ni nu kō. Pi jyusim steidzies.

Par rogovkiti var klyut kotrs

Pēc Rogovkas pīmāra, kai kotrā ciivilizātā zemē, ilas Preiļus nūlēja ar asfaltu, bet klōoku vōkus atstōja napacaltus. Tymōs bedrēs sasakrōj yudijs un šoferi braucūt apšļakstynoj gōjējus. Tagad arī šymā pilsātā sōkuši runōt:

- Troks voi nu Rogovkys.

Kū tys nūzeimōj

Rogovkys laikroksts "Gaismas Susātivs" izgōjjs klajā ar vīnu vineigu šķēru attālu pa vysom lopom. Kū tys nūzeimōj?

1. Te vēl nav atcalts drukas aizlgūms.
2. Zvēreiga cenzura.
3. Nabejs kū raksteit.
4. Streikoj tipogrāfijas burtliēi.

Pasaulā leļōkōs pilsātys

Tōs vysys socas ar burtū "R": Roma, Riodežaneiro, Reiga, Rēzekne, Rogovka ...

- Rogovka? Navar byut!

- Na navar, bet ir. Pirokstom jū latīniski:

ROGOVCA. Tagad atšifreisim. ROGus tulkojumā nūzeimōj sōrts (sorkons), OVis - vuška, ČApūt -golva, golvas-pilsāta. Taitod, kas sanōk? Sorkonas vuškas golva (voi golvaspilsāta).

Kurā pusē Rogovkā zīmēji

Kotrys puika zyna, kā Dekteru pusē.

Komerctērdzniecība

Pyrms mēneša golvonajā veikalā atklōta komerctērdzniecība, lātōkō prece moksoj 1500 rubļus. Kai ziņoj vītējo radiotelevīzijas stacija, leidz šam laikam šymā veikalā vēl nīvīns pērcējs nav maneits.

Paziņojums

Pazūduse raiba kuceite, atradēju par atleidzei bu lyudz jū paturēt sev.

AI SIEVIETES, SIEVIETES ...

Mans bijušais ligavainis un tagadējais laulātais draugs jaunībā mēdza uzvilkt meldiņu "Sieviete dieviete, sieviete - velns, bez sievītes vīrietis maziņš un melns..." Un ko domā? Viņam svēta patiesība. Aizeju viendien uz vienu no mūsu fermām. Skatos, dāmas krietni sadzērušās ugunsūdeni un ... no dievietēm viņas vairs ne mīnas...

Jāsaka, ar kulturalu un pieklājīgu velnu dzīve ir kā paradīzē, bet ar tādām, kā viņas, arī tur ista elle...
Rozālija Kurme-Love

PS. Lai arī atklātības laikmets, tomēr viņu uzvārdus un vārdus nenosaukšu, jo, kad izguļ paģiras, atkal pārvēršas par enģeļiem, bet, kā zināms, enģeļiem nepiedien nesmukas lietas. Varbūt ka labais uzvarēs.

VIKTORS KAZAKS

VĒSTURE UN LEGENDAS

8. turpinājums

Pamatojoties uz cietokšņa dažādu gadu plānu pētījumiem, aizsardzības izbūvju izvietojumu un organizētas uguns vešanas sistēmas apskatījumu, kā arī praktiski visu redzot uz vietas var izdarīt šādus interesantus secinājumus.

No upes puses cietokšni nosedza ūdens šķērslis, kura pārvarēšana nebija iespējama, jo to sargāja stipri priekštilta nocietinājumi. Šie priekštilta nocietinājumi sastāvēja no diviem pusbastioniem, kas pieklāvās Daugavas krastam, un no diviem citiem bastioniem, kas bija izvirzīti lauka iekšienē. Bez tam, starp tiem bija izvietoti trīs zemes luneti (atklāts lauka tipa nocietinājums - aut.). Priekštilta nocietinājumu ienemšanu pefiniekam neļāva tāpat arī gandrīz vienlaidus purvi, tīrs un labi apšaudāms lauks priekšā un grāvji, kas bija piepildāmi ar ūdeni - jebkurā

gada laikā tas iztecēja no purviem.

Uguns punktu izvietojums atbilda tam, lai tiešā tēmējumā varētu apšaudīt grāvjus. Praktiski nebija tā saukto «nāves» vai «klusos» (neapšaudāmo) zonu. Bez tā, ka priekštilta nocietinājumu ar galveno cietokšni savienoja peldošs tilts, kā to apgalvo vecie iedzīvotāji, bijusi arī apakšzemes eja, izrakta zem Daugavas gultnes.

No rietumu puses cietokšņa galveno daļu aizsargāja trīs spēcīgi bastioni, ko savā starpā, tāpat arī ar cietokšni, savienoja dažādu vaļņu un grāvju sistēma. Starp bastioniem un cietokšni bija pazemes ejas. Esplanāde tajā laikā bija atklāta, bet bastionus cēla uz dabas veidotiem pakalniem, kas palielināja apšaudes zonas un ļāva izvairīties no «nāves» laukiem gan uz pieejām bastioniem, fortiem, gan tieši pašam cietokšnim.

No ziemeļu puses cietokšni sargāja ezera ūdeni ar diviem iespaidīgiem fortiem. Viens no tiem bija tieši ezera krastā, bet otrs - pie Šunicas upītes iztekas. Kā savienotājposms starp šiem diviem fortiem bija divi nocietinājumi, kas bija izveidoti kaponieru veidā. Lauks to priekšā tāpat bija atklāts, tajos gados šeit

nekādu būvju vēl nebija. Tādā veidā arī no šīs puses cietokšnis bija aizsargāts ne sliktāk, kā no citām. Bez tam, pilsētas pusē bija uzcelts spēcīgs valnis, kurš no forta pie Šunicas iztekas stiepās līdz pat cietokšnim. Šo valni vēlāk izmantoja kā uzbērumu dzelzceļa sliežu novietošanai, kad būvēja dzelzu ceļu uz Varšavu. Kad tika veikti šie darbi, 1881. gadā daļa no nocietinājumiem tika nojaukta, tajā skaitā arī bastions pie Šunicas upītes iztekas.

Ļoti veiksmīgi un atjautīgi bija izdomāta aiz-

sardzības sistēma no pilsētas puses. Ezerā pas-tāvīgi ūdens līmeni uzturēja augstāku par apkārtnes zemajām vietām, to nodrošināja ar slūžu aizvīrtiem pie Šunicas iztekas, kurus nosedza forti. Ja gadītos, ka uzbrūk ienaidnieka karaspēks, šo slūžu aizbīdņi tiktu pacelti, bet to slūžu, kas bija ierīkotas pie dambja, otrādi - nolaiesti lejup, tad ūdens, kas izplūstu no ezera, apņemu visu platību, kas bija starp cietokšni un pilsētu.

Turpinājums sekos

SVEICAM KĀZU DIENĀ!

Anastasiju Mihailovu un Vjačeslavu Timošenko,

Svetlanu Tihomirovu un Almusu Gurbanovu, Zoju Dementjevu un Vitāliju Bulovu!
Daudz laimes, kopīgās dzīves gaitas sākot!
Agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs

Apšveicam septembra jubilarus:

Annu Prikuli — 90. dzimšanas dienā,
Antonu Pastaru — 80. dzimšanas dienā,
Bronislavu Bogdāni,
Kuprijanu Tihomirovu,
Helēnu Zeltiņu — 70. dzimšanas dienā,
Natāliju Selivanovu,
Bronislavu Veiguli — 65. dzimšanas dienā,
Jadvīgu Lepuku — 55. dzimšanas dienā,
Semjonu Giluču-Bricu,
Henriku Meluškānu — 50. dzimšanas dienā!
Lai jums laba veselība, dzīvesprieks, laime un labklājība vēl ilgu, ilgu gadus!
Agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs

Līdzjūtības

Skumju brīdī sērojam kopā ar ALBĪNA LURIŅA piederīgajiem, viņu smilšu kalniņā izva-dot.

4. brigādes kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjūtību ALBĪNA LURIŅA tuviniekiem sakarā ar viņa nāvi.
Agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs

Līdzjūtības

Izsakām dziļu līdzjūtību šoferei SILVIJAI OZOLIŅAI sakarā ar dēla Jāņa pāragro nāvi.
Agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs
Paņem līdzī saules glāstu,
Draugu rokas viegli liek,
Lai Tev, smilšu klēpī dusot,
Mazu brīdī siltāk tiek.
Skumstam par mūsu klasesbiedra

JĀŅA UPENIEKA

nāvi un izsakām patiesu līdzjūtību viņa ģimenei.

8.a klase un audzinātāja

Mums visiem ļoti, ļoti sāp,
Ka baltā smilšu kalnā jāatnāk,
Ka nebij lemts tev mūžinš ilgs un silts,
Ka agri sagruva tavš dzīves tilts.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Valdim sakarā ar brālīša tragisko nāvi.

3. klases skolēni, vecāki, audzinātāja

Kam, laimīte, skopa bijī,
Mūža daļu vēlēdama,
Kam tu mani, mazu, sīku,
Zemes mātei atvēlēji?
Smagajā brīdī, kad ļaunais liktenis pēkšņi apstādīnājis Jānīša dzīves gaitu, esam kopā ar viņa māmiņu un pārējiem tuviniekiem.

Šoferu kolektīvs

PĀRDOD grūnsnu teli. Zvanīt pa tālruni Preiļi 34503 pēc pulksten 22.

Redaktors A. RANCĀNS

«JAUNĀIS CELŠ»

Laikraksts iznāk reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās

Redakcijas adrese: Preiļu rajons Riebiņu ciemats, agrofīrma «Sarkanais Oktobris». Tālrunis — 56732

Tirāža 1830 Pas. 842

Iespiesta Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta loksne.